

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobce: **G. R.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**

se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2018, čj. OAM-591/ZA-ZA11-ZA04-2017

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2018, čj. OAM-591/ZA-ZA11-ZA04-2017, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Dne 15. 2. 2018 žalovaný správní orgán rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že ochranu neudělil, s odkazem na ustanovení §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. Podstatou žádosti žalobce bylo tvrzení o tom, že

v zemi původu – autonomní republika Dagestán v Ruské federaci – čelil vydírání, jeho syn byl zbit a zmrzačen, ochrana ze strany tamějších státních orgánů je neúčinná.

II. Žalobní argumentace

5. V žalobě žalobce poukázal na porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to v ustanoveních § 2, 3, § 50, 52 a 68, a § 12 – 14 zákona o azylu.
6. V doplnění žaloby žalobce namítal, že žalovaný nepřihlédl k okolnostem daného případu, nezabýval se působením gangů a ozbrojených sil v Dagestánu, nepřihlížel pečlivě ke všem informacím týkajícím se bezpečnostní situace v Dagestánu a vnitřního přesídlení v rámci Ruska. Dále namítal, že splňuje podmínky pro doplňkovou ochranu.
7. Žalobce uvedl, že má obavy o svůj život před pronásledováním mafie v Dagestánu, kde je zvýšená kriminalita, krade se, vydírá. Jeho rodina si žila dobře, a proto neunikla pozornosti mafie. Sám se setkal s vydíráním, po konfliktu byl zbit jeho syn, který musel být operován a 1,5 měsíce doma. Poté k žalobci do práce přišel muž, který mu sdělil, že šlo o varování a jestli do týdne nezaplatí 1,5 mil. rublů, tak syna zabijí. Žalobce peníze předal. Vyděrači o sobě mluvili jako o vojácích islámu, kteří chtějí vytvořit šariátský stát.
8. Žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 48/2008-57 ze dne 16. 9. 2008, vztahující se k nestátním původcům pronásledování. Dále odkázal na příručku UNHCR Guidance note on refugee claims relating to victims of organized gangs, březen 2010, ze které dovedl, že vyděrači v Dagestánu jsou gangem.
9. K situaci v Dagestánu žalobce uvedl, že v roce 2013 šlo o epicentrum povstaleckého násilí s dlouhým seznamem konfrontací, incidentů s výbušnými zařízeními, zabíjením úředníků a útoky na prodejny alkoholu. V nedávné době se objevily informace, které poukazují na rostoucí počet obyvatel Dagestánu, kteří bojují vedle extremistické skupiny islámského státu. Žalobce odkázal na zprávu Radia Free Europe ze dne 7. září 2016: Russia says it killed six militants in Daghestan a zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v Rusku za rok 2016, podle níž v regionu pokračovalo násilí na vysoké úrovni. Dagestán zůstal nejvíce násilným místem na severním Kavkaze, a to jako důsledek islámské militantní povstalecké taktiky pokračující z čečenského konfliktu, dále pak z důvodu vysoké úrovně organizovaného zločinu v regionu.
10. Žalobce se dále vyjádřil k ochraně v zemi původu, kdy v této části nesouhlasí s odůvodněním správního orgánu. Uvedl, že se na policii neobrátil, neboť byl varován, aby na policii nechodil. Na začátku února 2017 za ním opět přišel muž a chtěl po něm 3 miliony, poté šel vše oznámit na policii a ještě tentýž den mu volali neznámí lidé s tím, že udělal velkou chybu a jestli jim peníze nedá, bude jeho rodina ve velkém nebezpečí. Dagestán má vlastního prezidenta i zákony, kdo je proti vládě, tak zmizí. Oznámení policie přijala, ale nijak ho neřešila, vyděrači mají na policii dobré kontakty. Ruská federace a Kavkaz jsou dvě různé oblasti. Legislativa je sice jednotná, ale na Kavkaze platí vlastní pravidla, je náročné žít v takových podmínkách. Na Kavkaze píše zákon ten, kdo má větší moc a více peněz. Obyčejnou pomoc od policie není možné získat, protože je zkorumpovaná. Policie v Dagestánu neposkytuje lidem účinnou ochranu.
11. Správní orgán v napadeném rozhodnutí odkázal na možnost přesídlení v rámci Ruské federace. Žalobce uvedl, že o tom přemýšlel, ale lidi z Dagestánu nemají nikde rádi a chovají se k nim velmi špatně. V té souvislosti odkázal na zprávu Freedom House o občanských a politických právech v Rusku za rok 2017, která uvádí, že přistěhovalci a

etnické menšiny, kteří se zdají být z Kavkazu, čelí diskriminaci a obtěžování ze strany vlády a společnosti, dospělí musí mít interní pasy, omezeno je právo občanů volit si své bydliště. Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v Rusku za rok 2016 poukázal žalobce na závěr, že se na severním Kavkaze dopouští místní orgány činné v trestním řízení mučení, policie provádí bití, zatýkání a vydírání osob, jejichž etnický původ je považován mj. za kavkazskou národnost.

12. Závěrem žalobce konstatoval, že správní orgán jeho situaci neposoudil v kontextu s aktuálními zprávami o zemi původu; napadené rozhodnutí navrhl zamítnout.

III. Vyjádření žalovaného

13. Správní orgán ve svém vyjádření ze dne 23. 4. 2018 popřel oprávněnost žalobních námitek. Žalovaný je přesvědčen, že nedošlo ani k porušení správního řádu, ani zákona o azylu, odkazuje na obsah správního spisu, uvádí, že zjistil skutečný stav věci a zabýval se všemi okolnostmi, které byly v případě sděleny. Správní orgán má za to, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu, shromáždil rozsáhlé poklady, na základě kterých byla žádost žalobce posouzena. Námitku o nedostatečném posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany považuje žalovaný za nedůvodnou, jelikož v průběhu správního řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí vážné újmy, a to především ze strany státních orgánů či státní moci, nebo by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu na území Ruské federace. Žalovaný odmítá námitku nedostatečného a nesprávného posouzení ochrany ze strany státních orgánů Ruské federace, jelikož žalobce v případě potřeby má možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány ve své vlasti, a v tomto směru může požadovat po příslušných orgánech nápravu, a to i v případě pokud by nebyl spokojen se zásahem policie. Dle názoru správního orgánu je Ruská federace řádným členem mezinárodních organizací zabývajících se ochranou lidských práv a je to demokratická země, která svojí ústavou zaručuje svým obyvatelům ochranu před nebezpečím pramenícím z kriminální činnosti, jak jednotlivců, tak organizovaného zločinu. Tudíž žalobce má v tomto směru možnost obrátit se na policii a žádat o pomoc, což jak žalobce sám přiznal, již s manželkou učinil, ovšem není známo v jaké míře.
14. Správní orgán považuje za irrelevantní námitku o nemožnosti vnitřního přesídlení, jelikož v případě návratu má žalobce možnost se usadit kdekoliv na území Ruské federace, což v průběhu správního řízení sám žalobce nepopřel. Konečně ani neuvedl, že by se jinde na území Ruské federace mimo jejich původní bydliště jeho rodina dostala do problémů a nemohli by žít jinde v Ruské federaci, nehledě na to, že v případě vzniku problému mají opětovně možnost obrátit se s žádostí o pomoc na kompetentní ruské bezpečnostní složky. K tomuto dále správní orgán uvádí, že žalobce má možnost se se svojí rodinnou usadit kdekoliv na velice rozlehlém území Ruské federace, jelikož území Ruské federace není v žádné své části ohroženo vznikem nebo probíhajícím lokálním ozbrojeným konfliktem.
15. Žalobce nebyl dle názoru žalovaného zkrácen na svých právech, podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany nesplňuje, žalovaný proto navrhuje zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

16. Soud přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2

zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s. ř. s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že v daném případě skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu a vyžaduje zásadní doplnění, tedy, že nastala situace upravená ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.

17. Ze správního spisu plyne, že žalobce byl přivezen do České republiky dne 19. 7. 2017 v rámci dublinského řízení z Belgie spolu s manželkou a třemi dětmi, jejichž řízení vede soud pod sp. zn. 29 Az 8/2018. Žalobce k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je kumycké národnosti, islámského vyznání, není členem žádné politické strany, ani se politicky neangažuje. Uvedl, že byli ve státě původu materiálně zajištěni, avšak kvůli tomu neunikli pozornosti kriminálníků. Poprvé vyděračům zaplatil, ale po nějaké době požadovali již vysokou částku a také zbili a zmrzačili syna. Kvůli vyděračům se obrátil na policii, ale vyděrači týž den volali a vyhrožovali.
18. **Dne 25. 7. 2017 byl s žalobcem proveden pohovor.** Upřesnil, že potíže začaly pro jeho rodinu v listopadu 2015, když k němu do autoservisu přišli muži, kteří po něm chtěli peníze. Došlo ke rvačce mezi příchozími a zaměstnanci autoservisu, poté muži odjeli. Vyhrožovali, že budou litovat, až se vrátí. Asi za dva nebo tři dny pořádně zbili syna žalobce, když se vracel ze školy. Syn musel podstoupit operaci, poté byl měsíc v nemocnici a byl mu nařízen klidový režim na celý rok. Za dva dny přišel do žalobcovy dílny jeden z mužů a sdělil žalobci, že to, co se stalo jeho synovi, bylo varování a že jestli během týdne nezaplatí 1,5 mil. rublů, tak syna zabijí. Řekl, že to pro žalobce nebude ztráta, neboť má ještě jednoho syna. Pak odešel. V té době docházelo k podobným případům, někoho zabili, zničili majetek nebo zapálili. Když příště muž přišel, žalobce mu požadované peníze odevzdal. Muž řekl, že tím zachránil synovi život. Ti lidé nebyli místní, neznal je. Žalobce dále uvedl, že jeho sousedovi někdo podstrčil flešku s výhružkami, následně mu někdo za vrata hodil výbušninu. Vyděrači sdělili, že jsou vojáci islámu, kteří chtějí vytvořit šarijatský stát; zřejmě to byli islámští fanatici. Varovali ho, aby nechodil na policii, že by toho litoval. U nich jsou lidé schopni zaplatit i 1 mil. rublů, aby mohli pracovat u policie, všichni berou úplatky. Na začátku února 2017 přišel opět ten samý muž s tím, že jeho bratři potřebují finanční podporu a že chce 3 miliony. Žalobce mu řekl, že takové peníze nemá. Muž odvětil, že ví o rekonstrukci domu žalobce, z čehož je zřejmé, že peníze mají. Na zaplacení dal žalobci 20 dnů; žalobce šel hned na policii, kde napsal oznámení. Na policii přijali jeho oznámení, ale dál to nijak neřešili. Mají s vyděrači dobré kontakty, někdo z nich tam třeba přímo pracuje, proto se o tom hned dozvěděli, že si na ně stěžoval. Téhož dne mu ti lidé zavolali, že udělal velkou chybu, že jestli jim ty peníze nedá, tak jeho rodina bude ve velkém nebezpečí. Dceru s manželkou že odvezou do otroctví a on zůstane bez synů. Když to žalobce slyšel, hned se rozhodl, že odjede. Přemýšlel, že by se přestěhovali v rámci Ruska, ale lidi z Dagestánu nemají nikde rádi, chovají se k nim velmi špatně, určitě by měli někde problémy. Proto se rozhodli jet do Belgie, kde už dříve byli.
19. **K situaci v zemi původu žalobce uvedl,** že v Dagestánu islámské radikály podporují, primátor Machačkaly i policie. Dagestán je stát pro sebe, jako by ani nebyl součástí Ruska. Platí tam vlastní zákony, má vlastního prezidenta. Jakmile si dovolí někdo protestovat, říci něco proti vládě, tak zmizí, jako se to stalo po jedné demonstraci, kde byli ti lidé natáčeni, pak už je nikdo neviděl. K přesunu v rámci vlasti žalobce uvedl, že

Dagestánce nikdo nemá rád. Velmi špatně si hledají práci, nechtějí je zaměstnat. Známá žalobce měla problémy i v Moskvě, kde trvalo pět let, než se uchytila.

20. Správní orgán vycházel z podkladů, založených ve správním spise, a to z Informace MZV ČR – Ruská federace ze dne 3. 6. 2016, Informace MZV ČR – Ruská federace ze dne 31. 7. 2017, Informace polského Úřadu pro záležitosti cizinců, červen 2014 – zpráva ze zjišťovací mise do Ruské federace, Výroční zprávy Human Rights Watch – Ruská federace ze dne 12. 1. 2017, Informace Freedom House – Ruská federace z ledna 2017.
21. S uvedenými podklady pro rozhodnutí byl žalobce seznámen 16. 1. 2018. Žalobce po seznámení s nimi opětovně zdůraznil, že Ruská federace a Kavkaz jsou dvě různé oblasti, legislativa je sice jednotně daná, ale na Kavkazu platí vlastní pravidla; je náročné žít v takových podmínkách, když je všechno řízeno. Na Kavkaze píše zákon ten, kdo má větší moc a víc peněz, přestože je součástí Ruské federace. Zákony jsou Ruské, ale nedodržují se, Kavkaz má své specifikum. Obyčejnou pomoc ze strany policie není možné získat, protože je zkorumpovaná, sice mají základní výplatu, ale žijí de facto z úplatků. Proti podkladům však nevzněl námitky, nenavrhoval ani doplnění podkladů.
22. Po přezkoumání věci, podrobném seznámení se s příběhem žalobce a hodnocením správního orgánu dospěl krajský soud k závěru, že napadené rozhodnutí neobstojí, a to z níže vypočtených důvodů.
23. **Zákon o azylu** upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
24. V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.
25. Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

26. V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Odst. 2 vypočítává relevantní rodinné příslušníky.
27. Správní orgán se v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval naplněním § 12 zákona o azylu obsáhle na str. 6 – 8. Žalovaný shrnul, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že by vyvíjel činnost dle § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Se závěry správního orgánu, pokud jde o neudělení azylu dle § 12 písm. a) se krajský soud ztotožňuje a ostatně ani žalobce v žalobě nenamítal žádné skutečnosti, které by tento závěr měly zvrátit.
28. Správní orgán dále nenašel žádnou spojitost obtíží žalobce s taxativně vymezenými důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Správní orgán se neztotožnil s tvrzením žalobce, že islámští radikálové jsou ve své činnosti v Dagestánu podporováni. Správní orgán dále argumentoval možností přesídlení a uvedl, že *„je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rady, národnosti, apod., se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních a fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, povolání, ba dokonce k přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. To však samo o sobě není ještě pronásledování ve smyslu § 2 zákona o uprchlících. Pronásledováním není ani masový výskyt těchto jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že tu nejde o součást státní politiky, že tedy nejde o jevy státní moci buď přímo vyvolané, tajně podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované.“*
29. Posouzení právní otázky, zda obavy z pronásledování ze strany soukromých osob lze podřadit pod vymezení pojmu pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu vyplývá mj. i z judikatury. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 Azs 92/2004 - 54 (též rozsudky č. j. 4 Azs 438/2005 - 111, č. j. 5 Azs 277/2005 - 52) dovodil, že azylově relevantním by mohl být výskyt jednání soukromých osob jako součást státní politiky, či jí tajně podporován, vědomě trpěn pokud není stát schopen mu dostatečně bránit. Dle článku 6 písm. c) Směrnice č. 2004/83/ES, o minimálních zárukách pro udělování a odmítání statusu uprchlíka a komplementárních forem ochrany v členských státech (dále jen „kvalifikační směrnice“), provedené novelami zákona o azylu č. 165/2006 Sb. a č. 379/2007 Sb., jsou za původce pronásledování nebo vážné újmy podle kvalifikační směrnice považováni i *nestátní původci*, lze-li prokázat, že stát či strany nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, včetně mezinárodních organizací, jako poskytovatelé ochrany nejsou schopni nebo ochotni tuto ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu poskytnout. Podle čl. 7 bod 2. se má *zpravidla* za to, že ochrana je poskytována, *jestliže poskytovatelé ochrany učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy a žadatel má k této ochraně přístup*. Uvedené články kvalifikační směrnice našly svůj odraz v § 2 odst. 8 - 10 zákona o azylu. Z nich následně vychází i judikatura Nejvyššího správního soudu při posuzování pronásledování ze strany nestátních původců (srov. rozsudek č. j. 2 Azs 13/2009 - 60 ze dne 21. 4. 2009), podle níž u takových původců je třeba zkoumat, zda poskytovatelé ochrany ve smyslu čl. 7 odst. 1

kvalifikační směrnice byli a jsou schopni ochranu poskytovat, resp. kromě *schopnosti* je nutno zkoumat i *ochotu* poskytovatelů ochrany poskytnout ochranu (srov. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62), její dostupnost a účinnost (srov. např. rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, rozsudek ze dne 25. 1. 2011, č. j. 6 Azs 36/2010 - 274).

30. Z výše uvedeného vyplývá, že obavy z pronásledování soukromými osobami mohou být azylovým důvodem zejména tehdy, pokud má subjekt pronásledování omezený přístup k ochraně ze strany státu nebo pokud stát není schopen či ochoten účinnou ochranu zajistit. Úplně tedy postačí faktická neschopnost státních orgánů zajistit před nestátními původci pronásledování nebo vážné újmy ochranu (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-41). V daném případě tak bylo klíčové na pozadí dostatečně aktuálních, důvěryhodných, objektivních a zejména přesných (adresných) informací o zemi původu posoudit, zda újma, která by měla intenzitu pronásledování, ať již jednotlivými projevy působeního příkoří či na kumulativním základě, hrozí. Ačkoli správní orgán citoval judikatorní závěry */o pronásledování jde v případě, kdy jsou negativní jevy státní mocí vyvolané či vědomě trpěné nebo nedostatečně potlačované/*, nezabýval se tím, zda jsou státní orgány schopny a ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. K tomu se váže také nedostatek informací o možných původcích pronásledování.
31. Informace o neschopnosti či neochotě orgánů policie v Dagestánu, resp. neochotě i orgánů Ruské federace tuto ochranu zajistit z tvrzení žalobce vyplývají, též z některých podkladů opatřených správním orgánem. Žalobce spojoval možné ohrožení života a zdraví svého a své rodiny s vyděrači, před nimiž nebyl účinně ochráněn policejními orgány. Své obavy žalobce stavěl zejména na již proběhlé zkušenosti vlastní, tak obdobně jiných osob. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že podle žalovaného se žalobce měl ve státě původu obrátit na policii ihned po prvním incidentu, nikoliv až po druhém. Žalobce nijak netrval na řešení svého podání a nezajímal se o průběh vyšetřování, čímž se dle správního orgánu zbavil i případné možnosti si na nečinnost policie stěžovat k tomu příslušným nadřízeným orgánům. Takovým způsobem měl dle správního orgánu postupovat i poté, co získal podezření o propojení policistů s vyděrači.
32. Žalovaný si však k závěru, že by vnitrostátní orgány ochranu žalobci zajistily, neobstaral žádné informace o zemi původu. Bylo na žalovaném, aby si zjistil informace o skutečnostech, které by nasvědčovaly tomu, že v Ruské federaci a konkrétně v její autonomní republice Dagestánu existuje fungující systém ochrany před tvrzeným pronásledováním ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu. Jak uvedl Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, „*[v]ýkladem souladným s čl. 6 a čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES lze dovodit povinnost správního orgánu získat si zde dostatečné informace o tom, nakolik je ochrana poskytovaná veřejnými orgány v praxi účinná a zda k ní stěžovatel mohl mít přístup*“. Žalovaný dle krajského soudu nedostal své povinnosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 214/2004 - 45, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, a zejména ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS) obstarat dostatečně přesné a adresné informace o zemi původu, jež by se týkaly situace v Dagestánu a umožnily posouzení zmiňovaných relevantních otázek. Žalovaný i přes žalobcem tvrzené skutečnosti shromáždil pouze velmi obecné informace o Ruské federaci jako celku a nezaměřil se ani na Dagestán, ani

alespoň na širší oblast severního Kavkazu. Pokud už správní orgán informace obstaral, zmínky o Dagestánu v nich obsažené vyhodnotil stroze, aniž by se jimi detailněji zabýval, ačkoli vzhledem k charakteru informací o dané oblasti bylo nanejvýš na místě, aby se správní orgán zajímal o oblast Dagestánu důkladněji.

33. Lze poukázat např. na výroční zprávu Human Rights Watch 2017 – Ruská federace – ze dne 12. 1. 2017, která uvádí, že komunity salafitských muslimů v Dagestánu byly terčem intenzivního dohledu a pronásledování, jelikož je orgány dozorující nad výkonem práva ztotožňovaly s povstanci či jejich kolaboranty. Orgány daly salafity na seznam sledovaných osob, opakovaně řadu z nich zadržovaly a vyslýchaly, aniž by k tomu měly konkrétní důvody; podnikaly razie měsit salafitů a masově zatýkaly věřící. Bylo uzavřeno několik salafitských měsit včetně měsity v Machačkale, hlavním městě Dagestánu. Již tyto informace evokují to, že veřejnoprávní orgány nemusí poskytovat žalobci záruku ochrany.
34. Krajský soud se na rozdíl od žalovaného nedomnívá, že opatřené informace poskytují dostatečnou oporu závěru o schopnosti a ochotě orgánů státu poskytnout žalobci a jeho rodině účinnou ochranu. Dostatečnou oporou závěru, že žalobci je v zemi dostupná ochrana, nemohou být odkazy na obecné informace, že v zemi existuje možnost stěžovat si na postup bezpečnostních složek či možnost obracet se na nadřízené orgány (srov. též rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2015, č. j. 6 Azs 230/2014-67).
35. Obdobné nedostatky, tedy nedostatečná skutková zjištění a nedostatečné posouzení zákonných podmínek se projevují i při posuzování otázky, zda lze předpokládat, že by žalobce mohl nalézt účinnou vnitrostátní ochranu před pronásledováním v jiné části země původu. Dle § 2 odst. 7 zákona o azylu „za pronásledování nebo vážnou újmu se nepovažuje, vztahuje-li se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá opodstatněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu“ (obdobně viz čl. 8 odst. 1 kvalifikační směrnice).
36. Přesídlení do jiné části Ruské federace na základě § 2 odst. 7 zákona o azylu může být způsobem, jak předejít pronásledování (příp. vážné újmě) žalobce a jeho rodiny, ovšem pouze pokud jsou splněny požadavky kladené na tuto tzv. „vnitřní ochranu“, resp. „alternativu vnitřního útěku“. V rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení ... V této souvislosti se rozhodovací orgán musí zabývat zejména dostupností vnitřní ochrany, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74, pak vyplývá, že „při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti

pronásledování či vážné újme v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele“.

37. Krajský soud na tomto místě poukazuje na podklady získané správním orgánem. Z informace MZV ČR ze dne 3. 6. 2016 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti týkající se Ruské federace vyplývá, že v případě žadatelů, kteří byli před odjezdem předmětem zájmu určitých neformálních vlivových skupin, lze předpokládat obnovení takového zájmu po návratu do vlasti. S ohledem na negativní trendy v dodržování lidských práv v Ruské federaci nelze postih vyloučit a to zvláště v případech, kdy je žadatel předmětem zájmu neformálních vlivových skupin – např. v republikách severního Kavkazu. Určitou formu znevýhodnění nebo diskriminace nelze teoreticky vyloučit například v situaci, kdy úřední orgán bude disponovat informací, že dotyčná osoba žádala v zahraničí o mezinárodní ochranu. V případě, že dotyčná osoba bude po svém návratu požadovat nějaké administrativní úkony ze strany orgánů státní moci, není vyloučené, že může dojít k určitému znevýhodnění nebo diskriminaci. Informace MZV ČR ze dne 31. 7. 2017 potvrzuje dřívější zprávu v celém rozsahu.
38. Zpráva Freedom House z ledna 2017 – Svoboda ve světě 2017 – Rusko uvádí, že v praxi je mnoho regionů etnických menšin pečlivě monitorováno a kontrolováno federálními úřady. Ministerstvo spravedlnosti zahrnuje na svůj seznam zahraničních agentů nevládní organizaci Memorial International a Environmental Watch na Severním Kavkaze, které obě nezávisle zkoumají ruskou politiku. Přistěhovalci a etnické menšiny – zejména ti, kteří se zdají pocházet z Kavkazu nebo Střední Asie – čelí diskriminaci a obtěžování ze strany vlády a společnosti. Vláda do jisté míry omezuje svobodu pohybu a pobytu. Dospělí musejí nosit vnitrostátní pasy během cestování a k tomu, aby se jim dostalo mnoha vládních služeb. Některé regionální orgány ukládají registrační pravidla, která omezují právo občanů zvolit si své bydliště, obvykle se to týká etnických menšin a migrantů z Kavkazu a Střední Asie.
39. Při posuzování eventuality vnitrostátní ochrany v jiné části země původu je tudíž kladen důraz mj. na reálnost dané možnosti a její faktickou proveditelnost. Žalovaný se omezil na konstatování, že přesídlení žalobce je možné, aniž však reflektoval alespoň informaci obsaženou v dokumentu Freedom House, Svoboda ve světě – Rusko 2017 ([viz předchozí bod](#)), který dle žalovaného patřil mezi podklady pro jeho rozhodnutí a je založen ve správním spisu. Nelze tedy *a priori* vyloučit, že by takovým omezením mohl být vystaven také žalobce jakožto občan Dagestánu, muslim a příslušník jednoho z tamních etnik (Kumyk). Je tudíž otázkou, zda by mu bylo vůbec právně či fakticky povoleno (umožněno) přesídlit do jiné oblasti Ruské federace a jaké postavení by v nové komunitě měl, neboť ze stejného materiálu vyplývá, že příslušníkům etnických menšin, zejména těm, u kterých lze předpokládat původ na Kavkaze nebo ve střední Asii, hrozí diskriminace a šikanování ze strany úřadů i společnosti.
40. K ustanovení § 13 a § 14b) zákona o azylu soud odkazuje na jejich znění [v bodě 24 a 26](#) s tím, že v rodině žalobce není v České republice přítomna žádná osoba v postavení tam upraveném coby „azylant“ a žalobce podmínky těchto ustanovení nesplňuje.
41. Zákon o azylu upravuje dále v § 14 formu azylu humanitárního charakteru, o níž správní orgán rozhoduje formou správního uvážení o existenci či neexistenci skutečností a

okolností věci, hodných zvláštního zřetele. Těmito okolnostmi jsou dle judikatury zejména vysoký věk žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nedobrý zdravotní stav, mohou jimi být samozřejmě i jiné okolnosti, které mají tento charakter. V případě žalobce správní orgán dospěl k závěru, že takové okolnosti neshledává, ačkoli nepominul zdravotní obtíže žalobce, které však nezhodnotil jako závažné. Soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

42. V žalobě žalobce namítal, že správní orgán porušil § 14a zákona o azylu, neboť žalobci při návratu do země hrozí nelidské a ponižující zacházení ze strany mafie. Krajský soud konstatuje, že udělení doplňkové ochrany by v případě žalobce mohlo přicházet v úvahu tehdy, pokud by bylo prokázáno, že mu v zemi původu, resp. v souvislosti s návratem do země původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) až d) zákona o azylu, a zároveň by nebyla prokázána dostatečná souvislost mezi působením této újmy a důvody pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
43. Pokud jde o vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. a) nebo b) zákona o azylu, tedy uložení nebo vykonání trestu smrti, resp. popravu či jiného úmyslného zabití, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání žalobce, trpí rozhodnutí žalovaného obdobnými deficity jako v případě hodnocení podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy zejména nedostatkem dostatečně relevantních, adresných informací o zemi původu, zejména o situaci v Dagestánu, jakož i nedostatkem řádného vyhodnocení těch informací, které obstarány byly. Žalovaný zcela rezignoval na podrobnější zjišťování problémů, kterým by žalobce v Ruské federaci musel čelit, přestože z výše citovaných zpráv vyplývá riziko diskriminace a negativního zacházení se žalobcem na základě jeho etnické příslušnosti a oblasti původu. Je nutno však upozornit, že pokud by se hlavní důvod, který uváděl žalobce ve své nyní posuzované žádosti, ukázal jako opodstatněný, směřuje k udělení azylu, a nikoliv doplňkové ochrany, neboť souvislost s azylově relevantními důvody pronásledování, jak již bylo vysvětleno, by byla v takovém případě zjevná a bylo by třeba posoudit naplnění ostatních prvků definice uprchlíka.
44. Bylo však třeba také zhodnotit to, zda žalobci na podkladě jeho azylového příběhu nehrozí v zemi původu (Dagestánu) skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tedy vážné ohrožení jeho života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci ozbrojeného konfliktu. Žalovaný k těmto otázkám na str. 7 napadeného rozhodnutí uvedl: *„Žadateli též nemůže hrozit vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť z použitých podkladů pro vydání rozhodnutí jakož i všeobecně dostupných sdělovacích prostředků je známo, že Ruská federace se v současnosti nenachází v žádné z uvedených situací. Správní orgán nikterak nezastírá existenci zhoršené bezpečnostní situace v určitých částech severního Kavkazu. Nicméně jak již bylo rovněž výše uvedeno, v případě neochoty návratu do místa posledního trvalého pobytu (Dagestánu) žadateli nic objektivně nebrání v možnosti přestěhování se na jiné místo v rámci Ruské federace, kde této situaci nebude bezprostředně vystaven“*. Žalovaný tak opětovně argumentoval pouze obecnou situací v Ruské federaci, nikoliv konkrétní bezpečnostní situací v Dagestánu, o které paradoxně připustil pochybnosti. Výroční zpráva Human Rights Watch 2017 – Ruská federace – ze dne 12. 1. 2017 v části zaměřené na oblast severního Kavkazu uvádí, že *ozbrojené konflikty mezi islamistickými povstanci a orgány dozorujícími nad výkonem práva v Severním Kavkazu, zvláště v Dagestánu, neustávaly. Ruské sdělovací prostředky dále*

informovaly o tom, že obyvatelé Severního Kavkazu opouštějí Rusko a připojují se k Islámskému státu. Zpráva Freedom House z ledna 2017 – Svoboda ve světě 2017 – Rusko, o oblasti, z níž pochází žalobce, mluví jako o neklidném území s tím, že části země, zejména oblast Severního Kavkazu, trpí vysokou mírou násilí. Stovky úředníků, povstalců a civilistů každoročně umírají při bombových útocích, přestřelkách a úkladných vraždách.

45. Též sám žalobce poukázal na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v Rusku za rok 2016, podle níž v regionu pokračovalo násilí na vysoké úrovni. Dagestán zůstal nejvíce násilným místem na severním Kavkaze. Rovněž z výše citovaných podkladů, které si obstaral sám správní orgán, vyplývá, že rozhodně nelze bez dalšího uzavřít, že podmínka § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nejsou splněny. Přestože měl žalovaný k dispozici alespoň tyto informace, přesto je v podstatě ignoroval, resp. vypořádal se s nimi jen výše uvedeným nesprávným a zcela nedostačujícím způsobem. Žalovaný nehodnotil, jaké jsou důsledky ozbrojených konfliktů pro civilní obyvatelstvo v daném regionu obecně, a dále konkrétně, jaké hrozby by z toho vyplývaly pro žalobce vzhledem k jeho azylovému příběhu. Z toho mála, co lze z obstaraných informací o zemi původu zjistit, se měl žalovaný podrobně zabývat tím, zda k avizovaným ozbrojeným střetům stále dochází a v jak velkém měřítku; nelze se spokojit s obecnými informacemi, že Ruská federace se nenachází v mezinárodním či vnitřním ozbrojeném konfliktu. K argumentu alternativního přesídlení se krajský soud již vyjádřil výše.
46. Rozhodnutí žalovaného činí závěry i přes nedostatečné zjištění skutkového stavu. To neplyne primárně z toho, že by informace o zemi původu, které si žalovaný obstaral, byly nutně k datu jeho rozhodování zastaralé, avšak jednalo se pouze o obecné informace o stavu lidských práv a bezpečnostní situaci v Ruské federaci, nikoliv o specifické informace zaměřené na příslušný region (Dagestán) a na azylový příběh žalobce. Soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že je žaloba důvodná. Žalobce byl ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. zkrácen na svých subjektivních veřejných právech rozhodnutím správního orgánu. Soud proto podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení uvedené v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř.s. a věc vrátil v souladu s § 78 odst. 4 s.ř.s. žalovanému k dalšímu řízení.

V. Náklady řízení

47. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, který byl ve věci úspěšný, náklady řízení nežádal a podle obsahu spisu mu ani žádné náklady řízení nevznikly, proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. říjen 2019

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně